

Mimofádného ocenění se po zásluze dostalo profesoru PhDr. Zdeňku Matějčkovi, CSc. dne 1. 12. 2000 v senátním sále Ludwig-Maximilianovy univerzity v Mnichově. Po prof. Bornsteinovi, manželích Papouškových a prof. Kolcově mu byla nadací prof. Theodora Hellbrüggeho udělena cena Arnolda Gesella, jež hodnotí výzkumný přínos a světový ohlas díla kandidátů v oblasti raného dětského vývoje. V osobě prof. Matějčka se takto dostává uznání české vědě již podruhé. Prof. Papoušek, cenou ozdobený se svou chotí před dvěma roky, nás bohužel mezitím opustil. U příležitosti předávání ceny bylo připomenuto průkopnické dílo prof. Matějčka, spočívající ve studiu psychické deprivace, jež vedlo ještě v dobách totalitního režimu ke změně pohledu na rodinu a kolektivní výchovu a dokonce pozitivně ovlivnilo v 60. letech zákon o rodině stejně jako názory odborné i široké veřejnosti (vzpomeňme dodnes lidsky působivého a odborně aktuálního filmu „Děti bez lásky“). Prof. Matějček sám připomněl kořeny a souvislosti svého životního díla: postavy prim. Damborské, doc. Kocha a zejména svého spolupracovníka a přítele, který se počátkem roku 2000 dožil 80 let – profesora Josefa Langmeiera. Je obdivuhodné, s jakou věrností, vynalézavostí a pracovitostí sleduje prof. Matějček se svými spolupracovníky tehdejší děti, nyní již skrz jejich potomky, takže originální výzkumy 60. a 70. let přinášejí zralé a naše poznání stále obohacující plody. Působí na generaci rodičů a skrz ně na jejich děti, stejně jako před desetiletími ovlivňoval postoje prarodičů nynějších dětí, ba dokonce je vyšetřoval, když ještě byli sami dětmi. Pokračuje ve svém díle výzkumném v Psychiatrickém centru v Praze v oddělení výzkumu rodiny, vedeném doc. Dytrychem, i v poradenské praxi v Dětském centru Paprsek. Představuje svěží kontinuitu vzácné a desetiletími ověřené tradice, syntézu jistého a bezpečného s novátorským a tvořivým.

Předávání ceny za účasti nejvyšších představitelů mnichovské univerzity i Univerzity Karlovy (zastoupené prorektorem a proděkanem Filozofické fakulty), pod zášti-

Vpravo: prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc.; vlevo: Prof. Dr. bc. mult. Theodor Hellbrügge. Cena udělena 3. 12. 2000.

tu bavorského ministerského předsedy a za přítomnosti princezny Habsburkové bylo zářímováno do ryze české hudby Smetanovy a Dvořákovy v podání Stamicova kvarteta, jež večer předtím vystoupilo na benefičním koncertu ve prospěch postižených mnichovských dětí. Předání ceny bylo vyvrcholením dvoudenního mezinárodního sympozia o dětské výchově v rodině a v kolektivu, na němž byla významně zastoupena ČR příspěvky přátel a žáků oslavencových (vedle prof. Matějčka byli z našich referenty prof. Dunovský, dr. Kovařík a dr. Šturma).

Hřálo nás u srdce, když prof. Hellbrügge, světově proslulý sociální pediater a významný budovatel mostů mezi Mnichovem a Prahou, opakovaně připomínal, že mnohé z toho, co patří ke světové pokladnici poznatků o dětském vývoji a podpoře tohoto vývoje, má své kořeny v Čechách (připomeňme, že v jeho ústavu našli útočiště a podmínky pro práci mj. nedávno zemřelí prof. Václav Vojta a prof. Hanuš Papoušek).

Dr. Jaroslav Šturma